

Sygn. akt: I C 3/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 31 lipca 2020 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Ewa Oknińska,

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2020 r. w Olsztynie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa (...) S.A. w W.

przeciwko Wyższej Szkole (...) w S.

o zmianę stosunku prawnego

I. oddała powództwo,

II. zasądza od powoda (...) S.A. w W. na rzecz pozwanego Wyższej Szkoły (...) w S. kwotę 10.800 (dziesięć tysięcy osiemset) zł tytułem kosztów procesu.

sędzia Ewa Oknińska

Sygn. akt I C 3/19

UZASADNIENIE

Powód (...) S.A. w W. w dniu 21 grudnia 2018 r. złożył pozew przeciwko Wyższej Szkole (...) w S. o :

- zmianę stosunku prawnego łączącego powoda oraz pozwanego tj. umowy (...) z dnia 05 grudnia 2017 r. o zamówienie publiczne pod nazwą „Dostawa energii elektrycznej” w ten sposób, by Sąd zwiększył wysokość stawki wynagrodzenia powoda począwszy od dnia 01 lutego 2018 r., ustalonej w § 5 ust. 3 umowy: z 221,70 zł za 1 MWh plus należny podatek Vat na kwotę 278,94 zł netto za 1 MWh plus należny podatek Vat, czyli na kwotę 343,10 zł brutto,

- ewentualnie o rozwiązanie umowy,

- zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że w dniu 05 grudnia 2017 r. zawarł z pozwanym umowę, na podstawie której zobowiązał się dostarczać energię elektryczną do obiektów pozwanego. Łączna ilość energii, która miała być dostarczona przez powoda została oszacowana przez pozwanego na 3.350,000 MWh. Strony ustaliły cenę 221,70 zł za 1 MWh plus należny podatek Vat, łączna cena 742.650 zł netto. Powód złożył ofertę na dostawę energii, kalkulując cenę przy uwzględnieniu stawki zakupu energii, które występowały we wcześniejszym okresie oraz wszystkie pozostałe,

możliwe do przewidzenia na dzień składania ofert koszty realizacji zamówienia. Powód założył średni koszt nabycia energii elektrycznej na (...) S.A. na kwotę 171,77 zł. Począwszy od lutego 2018 r. powód zaczął odnotowywać nieoczekiwany niemożliwy do przewidzenia wzrost cen zakupu energii na (...) S.A. Pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. poinformował pozwanego o wystąpieniu niespotykanego wcześniej na rynku energii elektrycznej wzrostu cen energii i zwrócił się z wnioskiem o ponowne oznaczenie wysokości ceny za sprzedawaną energię, ewentualnie o jej rozwiązanie.

W ocenie pozwanego wzrost cen energii, który nastąpił począwszy od lutego 2018 r. był nadzwyczaj wysoki i był skutkiem nadzwyczajnej zmiany stosunków, której nikt nie mógł przewidzieć w dacie składania ofert. Powód składając ofertę zakładał, że osiągnie zysk w wysokości 18.425 zł, a z powodu realizacji zamówienia poniósł rażącą stratę w wysokości 193.431,79 zł (pозew, pismo z dnia 02 lutego 2019 r. – k. 52).

W odpowiedzi na pozew pozwana Wyższa Szkoła (...) w S. wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu.

Argumentując swoje stanowisko, pozwana wskazała, że powód jednoznacznie wskazał, że cenę jednostkową netto 1 MWh skalkulował uwzględniając wszelkie koszty związane z realizacją umowy i zapewnił stałość ceny jednostkowej netto 1 MWh przez cały okres obowiązywania umowy. Cena oferty miała decydujące znaczenie dla decyzji pozwanego o wyborze oferty najkorzystniejszej. Powód jako podmiot prowadzący działalność gospodarczą, musiał więc uwzględnić, że zjawisko zmiany cen energii elektrycznej na giełdzie jest regułą. Brzmienie par. 5 ust. 4 umowy, w którym wykonawca zawarł zobowiązanie do zapewnienia stałości ceny przez cały okres trwania umowy, wskazuje, że strony wyłączyły w drodze postanowienia zastosowanie przepisu art. 357 ¹k.c. Ponadto zastosowanie powyższego uregulowania dotyczy umowy, która nie została wykonana. Przedmiotowa umowa została zaś wykonana (k.63-67).

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 09 listopada 2017 r. pozwana Wyższa Szkoła (...) w S. sporządziła wniosek o wszczęcie postępowania w sprawie o udzielenie zamówienia publicznego. Przedmiotem zamówienia była dostawa energii elektrycznej w rozumieniu ustawy Prawo energetyczne dla obiektów Wyższej Szkoły (...) w S.. Szacunkowe zapotrzebowanie energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. określono na 3.350,000 MWh – cena stała za prąd elektryczny. Wartość zamówienia określono na 1.071.330 zł brutto. Jako kryterium oceny ofert wskazano cena 100 %. Najwyższą ilość punktów otrzyma oferta zawierająca najniższą cenę.

(dowód: wniosek z dnia 09.11.2017 r. – k. 178-179, specyfikacja istotnych warunków zamówienia – k. 191-199)

W postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w przetargu nieograniczonym na dostawę energii elektrycznej na potrzeby Wyższej Szkoły (...) w S., w dniu 23 listopada 2017 r. złożono 3 oferty

- (...) Spółka z o.o. w K., cena 948.127,05 zł brutto, 1 MWh – 283,02 zł brutto;

- (...) S.A. w G., cena 965.433,15 zł brutto, 1 MWh – 288,19 zł brutto;

- (...) S.A. w W., cena 913.514,85 zł brutto, 1 MWh – 272,69 zł brutto.

(dowód: informacja z otwarcia ofert – k. 28)

W wyniku wyboru powoda jako wykonawcy w postępowaniu o udzielenie zamówienia, w dniu 5 grudnia 2017 r. pomiędzy Wyższą Szkołą (...) w S. a (...) S.A. w W. została zawarta umowa sprzedaży energii nr 11/ (...)/17 na czas określony od dnia 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r. Przedmiotem umowy była sprzedaż przez powoda energii elektrycznej w łącznej ilości około 3350,00 MWh do punktów poboru energii, wymienionych w załączniku nr 1 do umowy. Wolumen został wyliczony na podstawie szacunkowego i prognozowanego zużycia.

Strony ustaliły, że przewidywane wynagrodzenie powoda ustalone w oparciu o szacowany pobór energii elektrycznej wyniesie netto 742.695 zł netto (913.514,85 zł brutto), Wynagrodzenie zostanie określone na podstawie faktycznej

ilości poboru energii oraz ceny jednostkowej zaoferowanej przez powoda. Wynagrodzenie zostało skalkulowane przez powoda w oparciu o cenę jednostkową energii elektrycznej w wysokości 221,70 zł za 1 MWh energii elektrycznej (272,69 zł brutto). Wykonawca oświadczył, że cenę jednostkową netto 1 MWh energii elektrycznej skalkulował uwzględniając wszelkie koszty związane z realizacją umowy i zapewnił stałość ceny jednostkowej netto 1 MWh energii elektrycznej przez cały okres obowiązywania umowy (par. 5 pkt 4 umowy). Strony przewidziały, że cena jednostkowa brutto może ulec zmianie w przypadku ustawowej zmiany stawki podatku Vat.

(dowód: umowa sprzedaży energii elektrycznej – k. 13-23, szczegółowy opis przedmiotu umowy – k. 24-26)

Powódka część energii w ramach łączącej strony umowy nabywała w ramach rynku terminowego, a część w ramach rynku spotowego (bieżącego). Wynikało to z braku możliwości nabycia całego wolumenu energii w ramach rynku terminowego z uwagi na charakterystykę zużycia energii tzn. nie było ono stałe w każdej godzinie doby przez cały okres trwania umowy. Powód skalkulował cenę do przetargu, na podstawie specyfikacji zamówienia, przyjmując, że 80 % ceny stanowił koszt zakupu energii na Towarowej Giełdzie (...), dodatkowe koszty zaś stanowiły koszty praw majątkowych. akcyza, wadła bądź gwarancje, koszty jednostkowe realizacji takiej umowy po stronie przedsiębiorstwa i marża, czyli zysk.

Przedstawiciele pozwanej, decydując się na zawarcie umowy z powodem nie posiadali wiedzy w jaki sposób powodowa spółka nabywa energię elektryczną. Najistotniejsza przy ogłoszeniu przetargu była cena oraz stałość tej ceny.

(dowód: zeznania świadka K. K. (1) – k. 160v-162, zeznania świadka A. P. – k. 162-163, zeznania świadka K. K. (2) – k. 480)

Pismem z dnia 13 czerwca 2018 r. powód poinformował pozwaną o zaistnieniu nadzwyczajnej zmiany stosunków wynikających z niedającej się przewidzieć sytuacji dotyczącej cen energii na rynku hurtowym. Zaproponował cenę sprzedaży energii w wysokości 294 zł/MWh netto lub rozwiązanie umowy sprzedaży. Pozwana w piśmie z dnia 28 czerwca 2018 r. wskazała, że brak jest podstaw do zmiany warunków umowy. W pismach z dnia 23 lipca 2018 r. i 27 sierpnia 2018 r. powód ponownie wystąpił o zmianę ceny energii elektrycznej z uwagi na nadzwyczajny i niespodziewany wzrost cen.

(dowód: pismo z dnia 13 czerwca 2018 r. – k. 29- 31, pismo z dnia 28 czerwca 2018 r. – k. 86, pismo z dnia 23 lipca 2018 r. – k. 87, pismo z dnia 27 sierpnia 2018 r. – k. 97-99)

Wzrost cen energii elektrycznej, który miał miejsce w 2018 r. miał tło o charakterze fundamentalnym i spekulacyjnym. W okresie prowadzonej przez powoda działalności w 2017 r. były znane i przewidywalne trendy wzrostowe dwóch determinant cen energii elektrycznej, tj. cen węgla energetycznego oraz uprawnień do emisji CO₂. Na przestrzeni 2017 r. średni poziom cen węgla wzrósł z 8,5 zł/GJ do 9,5 zł/GJ, co przełożyło się na wzrost ceny energii o około 10 zł/MWh. Wzrost cen energii elektrycznej, który był przewidywalny w momencie ofertowania i zawierania umowy z pozwaną wynosił około 15 zł/MWh, co odpowiadało przewidywalnym wzrostom cen węgla z poziomu 9,5 do 11 zł/GJ. Z kolei poziom cen drugiej z determinant cen energii elektrycznej, a więc uprawnień do emisji CO₂ w 2017 r. charakteryzował się stabilnością i poziomami z przedziału 5-7 euro (...). Zakładano, że w 2018 r. nastąpią umiarkowane wzrosty do poziomu około 9 Euro (...). W ocenie biegłego, wzrost cen uprawnień do emisji CO₂ pod koniec 2017 r. był przewidywalny, jednak jedynie do poziomu około 9 Euro (...).

Kontraktacja energii dokonana przez powoda na rzecz pozwanej powinna zabezpieczać zużycie energii w całym 2018 r. poprzez zakup energii na rynku terminowym ((...)) lub rynku bieżącym (S.). Zakup energii mógł być realizowany na rynku terminowym w rekomendowanej proporcji 70-80 %, na rynku bieżącym w rekomendowanej proporcji – 30-20 %.

Ceny energii elektrycznej na dany okres dostaw są kwotowane z pewnym wyprzedzeniem uzależnionym od rodzaju produktu. W przypadku produktu rocznego notowania pojawiają się 3 lata przed datą dostawy. Dla produktu kwartalnego okres ten wynosi 6 kwartałów. Tak długi okres, w którym możliwe jest prowadzenie działań handlowych

i notowania produktów wpływa na pojawianie się wahań o podłożu zarówno obiektywnym (zmiany determinant cen), jak i spekulacyjnym. W roku 2017 zaczęło się pojawiać się coraz więcej sygnałów świadczących o tym, że ceny zaczną rosnąć. Główne przyczyny zmiany trendu to spodziewany wzrost cen węgla oraz uprawnień do emisji CO₂. Wysokie prawdopodobieństwo wzrostu cen w roku 2018 potwierdzały rosnące od września 2017 roku ceny kontraktu rocznego zarówno na produkcie (...) jak i P..

Profesjonalny sprzedawca, chcący rzetelnie wywiązać się z zobowiązań powinien zabezpieczyć sobie na dzień podpisywania umowy ok. 70-80 % wymaganego wolumenu sprzedaży a pozostałą ilość dokonatrowywać w kolejnych transzach. Jest to powszechna i racjonalna strategia realizacji zabezpieczania pozycji handlowych. Sprzedawca powinien zdawać sobie sprawę z reguł i zasad funkcjonujących na rynku energii elektrycznej. Pozyskanie tej wiedzy i jej praktyczna umiejętność wykorzystania jest niezbędna do prowadzenia działań handlowych. Powód powinien dokonać zakupu energii w wymiarze około 80% na rynku terminowym w ramach stabilnego produktu rocznego (...)i CAL-P.'18. Oferowana w przetargu cena powinna obejmować co najmniej poziom historycznej zmienności notowań dla okresu odpowiadającego długości ważności składanej oferty, powiększony o jednostkową wartość zabezpieczenia finansowego niezbędnego do realizacji zlecenia zakupu na rynku terminowym (...) S.A. Transakcje powinny być zrealizowane bezpośrednio po ogłoszeniu wyników przetargu. Zakup ten był możliwy do końca kwotowania produktów czyli przez około 2 miesiące po rozstrzygnięciu przetargu. Pozostała część wolumenu powinna być zabezpieczona w ramach transakcji na rynku bieżącym, z uwagi na zmienność profilu odbiorczego pozwaney. W przypadku niezrealizowania zakupu energii w produktach rocznych w 2017 r., kontraktacja powinna nastąpić w czwartym kwartale 2017 r. oraz pierwszym kwartale 2018 r. na bazie produktów kwartalnych, w łącznym wymiarze około 80% wolumenu. Należy podkreślić, że w pierwszym kwartale obserwowany był już silny i istotny wzrost cen uprawnień do emisji CO₂, co powinno jednoznacznie wpływać na zamykanie otwartych pozycji handlowych.

Symptomy wzrostu cen energii elektrycznej w postaci wzrostu cen węgla oraz uprawnień do emisji CO₂ były obserwowalne przez cały okres 2017 r. Skala wzrostu notowań kwartalnych na kwartał trzeci i czwarty 2018 r. była przewidywalna dopiero na przestrzeni kwietnia i maja 2018 r.

(dowód: opinia główna pisemna biegłego z zakresu elektroenergetyki i rynku energii elektrycznej - k. 414- 422, opinia uzupełniająca pisemna biegłego – k. 492-495)

Obecnie przedmiotowa umowa łącząca strony została wykonana.

(dowód: zeznania świadka K. K. (1) – k. 160v-162)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Ustalenia stanu faktycznego Sąd poczynił na podstawie przedłożonych dokumentów, które uznał za wiarygodne, a których prawdziwości żadna ze stron nie kwestionowała. Ponadto uznano za wiarygodne zeznania świadka K. K. (1) w zakresie dotyczącym mechanizmu kalkulowania ceny ofertowej oraz sposobu zakupu energii elektrycznej na rynku. Ponadto za wiarygodne uznano zeznania A. P..

Uwzględniono zeznania świadka K. K. (2), który zajmował się w powodowej spółce prognozowaniem zapotrzebowania na energię elektryczną. Zatem świadek nie posiadał wiedzy dotyczącej kalkulacji ceny energii, przedstawił zaś sposób zakupu energii przez powoda. Zwrócił uwagę również na zjawisko występowania bardzo zmiennych cen na rynku S..

Powód domagał się zmiany stosunków prawnych łączących go z pozwaną w ten sposób, by Sąd zwiększył wysokość ustalonej w umowach stawki wynagrodzenia (ceny jednostkowej) powoda. Ewentualnie wniósł o rozwiązanie tej umowy. Swoje żądanie powód oparł na art. 357¹ § 1 k.c. w związku nadzwyczajnym i niedającym się przewidzieć wzrostem cen energii rynku.

Co do przedstawionych przez strony opinii oraz analizy, wskazać należy, że mogą być one traktowane wyłącznie jako rozwinięcie argumentacji strony. Wskazać bowiem należy, iż opinia prywatna przeprowadzona na zlecenie strony nie ma waloru dowodu z opinii biegłego sądowego, o którym mowa w art. 278 k.p.c., który może stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie wymagających wiadomości specjalnych.

Sąd uwzględnił opinię główną oraz opinię uzupełniającą biegłego z zakresu elektroenergetyki i rynku energii elektrycznej M. S.. Opinia ta jest logiczna, jasna, rzetelna, nie zawiera sprzeczności ani luk a wnioski w niej zawarte korespondują z materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie. Biegły w sposób rzetelny, opierając się na fachowej wiedzy przeanalizował okoliczności niniejszej sprawy, a więc poddał ocenie wzrost cen energii na przestrzeni ostatnich kilku lat, wskazał jak się one kształtowały oraz czy owe zmiany i wahania dało się przewidzieć z wyprzedzeniem. Scharakteryzował również jaki poziom zwykłego ryzyka kontraktowego powód winien założyć i wyliczyć w okresie realizacji zamówienia, a także czy miał on możliwość uniknięcia ryzyka zmiany ceny w okresie obowiązywania umowy z 5 grudnia 2017 r.

Sąd pominął wnioski powoda o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz dopuszczenie dowodu z opinii biegłego z zakresu ekonomicznej analizy przedsiębiorstw uznając, iż sporne okoliczności faktyczne zostały wyjaśnione w toku postępowania dowodowego w dostatecznym i pozwalającym na rozstrzygnięcie sprawy zakresie. Podnieść należy, że Prezes zarządu powodowej spółki został wezwany na termin rozprawy, która odbyła się 03 lipca 2020 r. celem przesłuchania. Wymieniony nie stawiał się na rozprawę, nie złożył również żadnego usprawiedliwienia. Zgodnie zaś z art. 299 k.p.c. przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron dopuszczalne jest wyjątkowo, gdy w świetle oceny sądu, opartej na całokształcie okoliczności sprawy, brak jest w ogóle innych środków dowodowych albo gdy istniejące dowody okazały się niewystarczające.

W ocenie Sądu, mając na uwadze treść art. 357¹ § 1 k.c., nie ma przeszkód do stosowania klauzuli *Rebus Sic Stantibus* w umowach dotyczących zamówień publicznych. Nie stanowi takiej przeszkody również art. 144 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, choćby dlatego, że reguluje materię umownych modyfikacji treści zobowiązania i kierowany jest do stron. Ponadto w chwili wniesienia pozwu, umowa nie była jeszcze wykonana.

Zgodnie z art. 357¹ § 1 k.c. jeżeli z powodu nadzwyczajnej zmiany stosunków spełnienie świadczenia byłoby połączone z nadmiernymi trudnościami albo groziłoby jednej ze stron rażąco stratą, czego strony nie przewidywały przy zawarciu umowy, sąd może po rozważeniu interesów stron, zgodnie z zasadami współzycia społecznego, oznaczyć sposób wykonania zobowiązania, wysokość świadczenia lub nawet orzec o rozwiązaniu umowy; rozwiązując umowę sąd może w miarę potrzeby orzec o rozliczeniach stron, kierując się zasadami określonymi w zdaniu poprzedzającym. Przewidziana w przytoczonej normie prawnej instytucja traktowana jest jako ustawowe odstępstwo od zasady związania stron treścią stosunku obligacyjnego (*pacta sunt servanda*) – wystąpienie przewidzianych w przepisie przesłanek uzasadnia ingerencję w węzeł obligacyjny poprzez zmodyfikowanie zakresu świadczenia przez jedną ze stron ze względów słusznościowych, co w istocie nakierowane jest na zachowanie ekwiwalentności świadczeń wzajemnych. Do materialnoprawnych przesłanek stosowania klauzuli należą: nadzwyczajna zmiana stosunków, której strony nie brały pod uwagę w chwili zawierania umowy, wykazanie, że dalsze trwanie zobowiązania umownego w niezmienionej postaci i wykonywanie obowiązków umownych prowadzi do nadmiernego utrudnienia spełnienia świadczenia lub groźby rażącej straty dla którejkolwiek ze stron oraz związek przyczynowy pomiędzy wskazanymi przesłankami (por. komentarz do art. 357¹ k.c. w Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania. Część ogólna, WKP 2018).

Podstawową przesłanką zastosowania klauzuli *rebus sic stantibus* jest nadzwyczajna zmiana stosunków; powszechnie przyjmuje się, że przez nadzwyczajną zmianę stosunków rozumieć należy wystąpienie okoliczności o charakterze niespodziewanym, odbiegającym od racjonalnych przewidywań. Do nadzwyczajnych zmian stosunków zalicza się także gwałtowną zmianę cen na określonym rynku występującą w krótkim okresie czasu (por. np. wyrok SN z 08 marca 2018 r., II CSK 303/17, LEX 2508552).

W ocenie Sądu w sprawie niniejszej brak było podstaw zarówno do kształtowania umowy czy jej zmiany, jak również - w zakresie zgłoszonego przez powoda roszczenia ewentualnego - do rozwiązania umowy w oparciu o art. 357¹ k.c.

W ocenie Sądu, nie wystąpiła przesłanka nadzwyczajnej zmiany stosunków uzasadniająca modyfikację zobowiązania. Z okoliczności faktycznych niniejszej sprawy bezspornie wynika, że dochodzone przez powoda roszczenie ma związek z prowadzoną przez niego działalnością gospodarczą – sprzedażą energii elektrycznej, którą powód miał pozyskiwać na Towarowej Gieldzie (...); powód zatem jako profesjonalista jest obciążony szczególnym rodzajem ryzyka, bez wątplenia wyższym niż jego kontrahent. Nie budzi przy tym wątpliwości, że zawieranie transakcji na giełdzie związane jest z ponoszeniem ryzyka – częstokroć absolutnie nieprzewidywalnego i uzależnionego od złożonych okoliczności i uwarunkowań o charakterze nie tylko rynkowym, ale też społecznym i politycznym.

Ponadto o rażącej stracie decyduje więc nie samo porównanie aktualnej wartości świadczeń, ale całokształt skutków wykonania zobowiązania dla majątku strony, przy uwzględnieniu celu zobowiązania i tego, jakich korzyści z jego wykonania strona mogła się spodziewać. Poniesionej straty nie można określać w oderwaniu od rozmiarów prowadzonej przez przedsiębiorcę działalności gospodarczej, gdyż ta sama kwota straty może nie mieć znaczenia dla dużego przedsiębiorcy, dla małego może zaś być stratą rażącą (vide: wyrok S.A. w Gdańsku z dnia 27 stycznia 2020 r., V Aga 110/19). Występujące zmiany cenowe należało zaliczyć do ryzyka gospodarczego, z jakim winien liczyć się przedsiębiorca.

Ponadto w ocenie Sądu, nie sposób uznać za gwałtowną zmianę ceny, stopniowy wzrost cen, choćby w dłuższym okresie osiągnął on znaczne rozmiary. Nie można też twierdzić, że zmiana cen (choćby o połowę) była zjawiskiem nienaturalnym. Zmiany cen towarów, na co wpływ mogą mieć liczne czynniki, w tym poprzez zmiany koniunktury mające charakter globalny (np. zmiana cen surowców na światowych rynkach), nie są zjawiskami niezwykłymi, niespotykanymi czy niezmiernie rzadkimi. Należą raczej do zjawisk normalnych, zwłaszcza gdy są rozciągnięte w czasie. Gwałtowny wzrost cen jedynie zupełnie wyjątkowo, może być uznany za nieprzewidywalną - w chwili zawierania umowy - okoliczność uzasadniającą zmianę wynagrodzenia określonego w umowie. W związku z powyższym, w oparciu o ustalenia opinii pisemnych - głównej oraz uzupełniającej, biegłego zakresu elektroenergetyki i rynku energii elektrycznej M. S., Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie nie mamy do czynienia z nadzwyczajną gwałtowną zmianą cen energii elektrycznej skoro na przestrzeni lat 2014 - 2017, najbardziej typowe produkty :. (...) oraz P., odnotowywały wahania cen na poziomie sięgającym 59% dla (...) oraz 32% dla P., zaś w roku 2017 zaczęło się pojawiać się coraz więcej sygnałów świadczących o tym, że ceny zaczną rosnąć. Główne przyczyny zmiany trendu to spodziewany wzrost cen węgla oraz uprawnień do emisji CO₂. Z opinii tych wynika, że w okresie prowadzonej przez powoda kontraktacji w 2017 r. były znane i przewidywalne trendy wzrostowe cen węgla energetycznego oraz uprawnień do emisji CO₂, a więc czynników mających główny wpływ na kształtowanie się ceny energii elektrycznej na rynku.

Z opinii biegłego, której ustalenia Sąd w pełni podziela, wynika ponadto, iż o nietypowym, ponadprzeciętnym i nadzwyczajnym wzroście cen w odniesieniu do 2018 r. można mówić wyłącznie dla notowań produktów k. (...) i Q4 profilu (...) (dotyczy dostawy stałej ilości energii przed pełne 24 godziny w ustalonym okresie) oraz P. (dotyczące dostaw energii pomiędzy godziną 8. a 22. włącznie w dni robocze w ustalonym okresie), oraz części produktów miesięcznych, a więc nie jak twierdził powód, nie przedstawiając w tym zakresie żadnych dowodów i dokonując subiektywnej oceny, że z gwałtownym wzrostem ceny energii borykał się przez cały 2018 r.

W takiej sytuacji, powód, jako profesjonalista, działający na rynku energii elektrycznej chcąc rzetelnie wywiązać się ze zobowiązań powinien zabezpieczyć sobie na dzień podpisywania umowy ok. 70-80 % wymaganego wolumenu sprzedaży. Jak podał biegły w swojej opinii jest to powszechna i racjonalna strategia realizacji zabezpieczania pozycji handlowych. Powód winien zrealizować transakcje zakupu energii bezpośrednio po ogłoszeniu wyników przetargu. Zakup ten był możliwy do końca kwotowania produktów czyli przez około 2 miesiące po rozstrzygnięciu przetargu. Pozostała część wolumenu powinna być zabezpieczona w ramach transakcji na rynku bieżącym, z uwagi na zmienność profilu odbiorczego pozwanej. W przypadku zaś niezrealizowania zakupu energii w produktach rocznych w 2017 r.,

kontraktacja powinna nastąpić w czwartym kwartale 2017 r. oraz pierwszym kwartale 2018 r. na bazie produktów kwartalnych, w łącznym wymiarze około 80% wolumenu.

Biorąc powyższe pod uwagę należy wskazać, że powód miał więc możliwość przewidzenia wzrostu cen energii, a tym samym skalkulowania ceny na wyższym poziomie, czego jednak nie uczynił, a tym samym zwiększył swoje ryzyko kontraktowe. Mógł też zdając sobie sprawę z ryzyka kontraktowego zawrzeć odpowiednie mechanizmy w samej umowie pozwalające mu na zmianę istniejących stosunków na wypadek zmiany sytuacji rynkowej. Decydując się na podpisanie umowy, w której powód zapewnił stałość ceny jednostkowej netto 1 MWh energii elektrycznej przez cały okres obowiązywania umowy (par. 5 pkt 4 umowy), jako profesjonalista podejmował ryzyko kontraktowe związane ze wzrostem cen i nieosiągnięciem zamierzonego zysku. Należy pamiętać, że zasada swobody umów obejmuje także swobodę stron przy ich zawieraniu. Ponadto powód decydując się na zakup energii, pomimo powszechnych sygnałów o wzroście cen energii elektrycznej, nie zabezpieczył swoich interesów poprzez zakup w przypadku wahań cen pakietu, który asekurowałby wykonanie umowy na cały okres zobowiązania lub jego znaczny okres.

Mając powyższe na uwadze Sąd uznał, że roszczenia powoda są niezasadne i na podstawie art. 357¹ k.c. podlegały oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z którym strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu).

Strona pozwana poniosła następujące koszty procesu: wynagrodzenie pełnomocnika w kwocie 18.800 zł. W związku z tym, że powód przegrał niniejszy proces w całości należało zasądzić od powoda na jego rzecz kwotę 10.800 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

sędzia Ewa Oknińska